

מראי מקומות מפעל עמוד וחזרה

מראי מקומות- שבת ה:

- (א) **הי' קורא בספר על האיסקופה, וכו'- הק' תוס'**, מאי איריא ספר דנקט, אפי' כל מילי נמי שרי באגדו בידו, כיון דאפי' אם אין אגדו בידו אינו אסור אלא מדרבנן, וא"א לאוקמה אלא באסקופת כרמלית. ות' דנקט ספר לאשמעינן דאפי' ספר, אם אין אגדו בידו, אסור, לאפוקי מדעת ר"ש, דס"ל דכל דבר שהוא משום שבות אינו עומד מפני כתבי הקודש. אולם ע' ברמ"א (או"ח שנ"ב, א'), שהביא מהמגיד **משנה** דדוקא בכתבי הקודש מותר, אבל בשאר דברים אסור, אפי' לא נפלו אלא לכרמלית (ודלא כמו שנקט תוס' לדבר פשוט, דודאי בכה"ג לכרמלית מותר בכל דבר).
- (ב) **והא לא נח- הק' הריטב"א**, מאי קו', הא מדרבנן אסרינן, ומה הק' הגמ' דהא לא נח, הא אין נדון בסוגיא שיתחייב, וא"כ אפי' אם לא נח שייך לאסור. ות' דה"ק, כיון דלא חשיבא הנחה, ליכא למגזר בהא כלום אטו היכא שאין אגדו בידו, דאפי' בההוא פטור מדאורייתא כל היכא דלא נח.
- (ג) **כגון שקלט מע"ג גומא- הק' החתם סופר**, אם מיירי בגומא, א"כ מ"ש מי גשמים דנקיט, הו"ל למימר המוציא מים מבאר רה"י לרה"ר חייב. ות' דאה"נ, המים שבאוויר מחיצות הוה הנחה בלי ספק. אך מים שלמעלה ממחיצת הגומא, ולא משכחת לה אלא בקילוח של מי גשמים שהוא למעלה ממחיצת הגומא, ולא הוה רה"י אלא משום שמחובר במים שבגומא.
- (ד) **מהו דתימא מים על גבי מים לאו הנחה הוא, קמ"ל- כ' השפת אמת** להסתפק, דאולי זה מיירי במים עמוקים יותר מג' טפחים, ולכן אין כאן לבוד, ולכן לולי המים התחתונים לא הוי חשוב כמונח, וקמ"ל דמים ע"ג מים הוי הנחה. ולפי"ז, י"ל דבכה"ג לענין אגוז על גבי המים, דאמרי' דכה"ג לאו הנחה הוא, היינו רק ביותר מג', אבל בפחות מג', י"ל דאף האגוז חשיב כמונח, מכח לבוד. אבל כ' להוכיח מדברי **תוס'** דאינו כן, אלא דגם בתוך ג' צריך הנחה, ולא סגי בלבוד, וא"כ נמצא דשאלת הגמ' הוא בין עמוק מג' ובין פחות מג'.
- (ה) **בעי רבא, אגוז בכלי וכלי צף ע"ג מים, בתר אגוז אזלי' והא נייה, או דלמא בתר כלי אזלי' והא לא נייה- כ' השפת אמת** בשם הראב"ן לפרש דשאלת הגמ' הוא רק היכא דעוקר הכלי עם האגוז, או אם מונח הכלי ביחד עם האגוז, אבל אם עוקר או מניח האגוז מתוך הכלי, אז הדין הוא דודאי חייב, דבכה"ג ודאי בתר האגוז אזלי', ונח. אבל הביא דהרמב"ם (שבת י"ג, ד') לא פי' כן, אלא דפי' דשאלת הגמ' הוא אפי' אם לא עקר או מניח אלא האגוז לבד.
- (ו) **והוא שעמד לפוש- כ' השער הציון** (שמ"ט, י"ח) דנראה ברור דנקרא עמידה מן התורה גם אם לא עמד לפוש, אלא לשוב סבה אחרת שמנעו לילך, דכל שלא עמד כדי לתקן משאו, ודאי נחשב עמידה.
- (ז) **אבל עמד לכתף פטור- כ' בשי' הר"ן** דכל זה דוקא במשאו על כתיפו, אבל אם הניח משאו ע"ג קרקע, אפי' על דעת כיתוף, פשיטא דחשיבא הנחה, וכשהוא עוקרה מרשות היחיד, חשיבא עקירה.
- (ח) **שלא היתה עקירה משעה ראשונה לכך- כ' הכפות תמרים** (סוכה מג. בתוס' ד"ה ויעבירונו), די"ל (בדעת רש"י שם), דמה דאמרי' כאן דאינו חייב אא"כ היתה עקירה משעה ראשונה לכך, זהו דוקא במוציא מרשות לרשות, אבל לענין העברת ד' אמות ברה"ר, דאינו נלמד ממשכן, אלא הלמ"מ הוא, א"כ י"ל דאפי' אם לא הי' עקירתו משעה ראשונה כדי להעבירו ד' אמות ברה"ר, מ"מ חייב (ודלא כדברי **תוס'** שם, דכ' שאין לחלק בכך בין הוצאה מרשות לרשות ובין העברת ד' אמות ברה"ר).